

mindre Stibe, Dæksbaade sædvanlig koste, er det jo ikke en Femtedel, ikke en Tiendedel deraf. Der kan naturligvis være særlige Landingsforhold, som gøre Forholdene kostbare ved Stagen; men at det skulde være nødvendigt at gaa til 2 Millioner, betvivler jeg høilig. Jeg antager, at man maa kunne komme meget mere ned, og at man med lidt god Villie vilde kunne staae denne Gavn, som Nord- og Vestkysten af Sylland trænger til. Jeg skal slutte hermed, idet jeg har ment at burde fremdrage det, fordi jeg tror, at det ikke bør lades ude af Betragtning, og at Spørgsmaalet ikke bør opgives.

Berg: Der faldt nogle Ytringer i Gaar, som give mig Anledning til nogle enkelte Bemærkninger. Det ærede Medlem fra Assens (Bernsen) omtalte min Stilling lige overfor Ministeriet, og han var saa venlig at erkjende, at hvad jeg har sagt om Høres og Ventres Stilling i Almindelighed, kunde han slutte sig til, fordi han fandt det rigtigt. Derimod var han jo meget forskjellig stillet med Hensyn til, hvorledes Oppositionen staar lige overfor et saadant af mig skildret Reaktionsministerium, Provisorieministerium. Han mente, at det Standpunkt ikke af anerkjende dette Ministerium, om end blot for et Aar, ved Bevillingen af Finansloven og ikke at ville gaa med til at indfætte dette Ministerium paa lovlig Grund, om end for en Tid, det var som med Vold og Magt at ville forblive i det provisoriske System. Den Slutning foretom mig at være overmaade dristig, thi det synes jo, som det ærede Medlem dermed vil sige, at naar vi ikke børe os for Ministeriet, har Ministeriet Ret til, eller lad mig sige Grund til at fortsætte, som det nu i mange Aar har fortsat (Bernsen: Det har jeg ikke sagt, det er en ren Misforstaaelse, saadanne ere de faktiske Forhold, har jeg sagt). Altsaa det ærede Medlem vil ikke erkjende, at Ministeriet har Ret til at blive siddende, heller ikke, at der er Grund til, at det bliver siddende, men saaledes er den faktiske Følge, er det saa? (Bernsen: Ja). Saa vil jeg sige: Hvoraf veed det ærede Medlem, at det bliver den faktiske Følge? (Bernsen: Vi have Erfaringen derfor). Nei, vi have ingen Erfaring, thi De høiede jo af, inden De fik nogen Erfaring; De have ingen Erfaring, og De have efter min Formening aldrig nogen Sinde gennem Historien faaet Erfaring for, at de Beslutninger, som tages af et Underhus, et Folketammer, støttet af den almindelige Valgret, i Længden ville kunne tilfideliggøres og ringeagttes saaledes, at man kan blive ved faktisk at undgaa dem og

lave et System tværtimod Grundloven, tværtimod Forfatningen, saa det bliver ikke den faktiske Følge, naar man ikke vil have det saaledes. Men da det store Flertal her i Salen — godt 90 af 102 — er enigt i at gaa den af det ærede Medlem anviste Vej, saa har min Betragtning, min Udtalelse derimod jo i Diebliffet kun en mere theoretisk Interesse for Forholdene, for Begivenhederne, for Afstemningerne her i Salen. Men den har alligevel mere Betydning. Thi ærede Herrer vide meget godt, at det danske Folk ikke er saa let i Vendingen, som De kunde have ønsket, og at dersom vi stod frit for alle andre Hensyn til det forestaaende Valg, saa at Vælgerne kunde stemme paa disse Vilkaar paa deres Kandidater, paa denne eller hin, saa vilde vi faae at se, at der er et meget stort Tal, der deler den gamle Oppositions Betragtning, at et Ministerium, der har valgt at gaa udenfor Loven, naar det ikke kunde faae sin Villie, altsaa et Ministerium, der af de Alternativer: enten at sjerne sig, gaa tilbage fra Ansvar, eller at bryde Loven, har valgt det Sidste, til ingen Tid burde nyde nogen omhelst Anerkjendelse af den Rigsdag og særlig af det Thing, hvis Opgave det er at værne Forfatningen haade i Form af den almindelige Valgrets Betydning og i Form af Bevillingsrettens Hellighed og Ukrænkelighed. Denne Betragtning deles af en meget stor Del af det danske Folk, og jeg siger, at selv om denne Tanke ikke kan vinde frem saaledes, at den faar Flertal i dette Hus, og saaledes søge atter at vinde Betydning, saa tror jeg alligevel, at det for Fremtidens Skyld ikke er unyttigt, at der er en Del i denne Sal, der bestemt fastholder den Grundbetragtning, at et Ministerium, der for selv at blive, paatager sig Ansvar for at bryde Loven og leve paa selvblavede Bevillinger, aldrig med blot den yderste Ende af Thingets lille Finger bør hjælpes op af Grøften igjen. Man kan svare: Ja hvad nytter det, vi have jo erfaret, at det ene Aar gaar efter det andet, og der kan ske adskillige Ulykker derved. Men hvilken Ulykke er det ikke at stadfæste en saadan Udsærd som den, der er vtiift os siden første April 1885, at stadfæste den i kortere eller længere Tid blot derved, at dette Ministerium nogenstinde i sit Liv kan gaa til Hs. Majestæt med en af Rigsdagen anerkjendt Finansloov, den eneste Akt, hvormed den kan komme paa Lovens Grund? Thi naar man sammenstiller enkelte Loves Betydning med Finansloven og siger: kan man give den eller den Lov, kan man ogsaa give en Finansloov, da passer denne Betragtning jo aldeles ikke. Et fungerende